

Előfizetési díj		
Vidékre postán vagy helyben házhoz		
hordva:		
Egész évre	12	frt.
Félévre	6	"
Negyedévre	3	"
Egy órá	1	"
Egyes szám ára 5 kr.		

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:

Összír hasábozott gármond sor 6 kr. ára
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22). Haasen stein és Vogler (Neuer Markt 11).
Pesten: Lang Leopold (Erzsébet-tér 9. z.

Nyitltéri cikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás:

Belső-farkasutca 76. szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az értékesb cikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A „KELET”

politikai és közgazd. napilap
nyolczadik negyedévi folyamára.

A „KELET” előfizetési ára:

Okt.—decz.	3	frt.
Egy órá	1	frt.
Egyes szám ára	5	kr.

Az előfizetés pénzek, legczélszerűbben postai utalvánnyal, kiadó Stein János könyvkereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánnyal szolgálok.

A „KELET” kiadóhivatala.

Pest, november 18. 1872.

(A.) A Deákkör tegnapi értekezletének határozata pártunk józan mérsékletéről a legfényesebben tanuskodik. A hétfői ülésben egy képviselő, kinek multja legkevésbbé indokolja azon erkölcs-bírói szerepet, melyet ez alkalommal is játszani akart, oly jeleneteket provokált, melyek mélyen sértik a magyar törvényhozás méltóságát, melyek illetlenek a souverain nemzet képviselőihez, s melyek annak erkölcsi tekintélyét a hazában úgy, mint a külföld szemeiben tönkre tenni alkalmasak. Két feladat várakozott tehát a Deák-pártra. Mindenek előtt tehát fontolóra kelle vennie azt, nem szükséges-e a hétfői botrány okozóját utólagosan a háznak jegyzőkönyvéleg kifejezett rosztalásával sújtani s másodsor, mit kell tennie, hogy a magyar törvényhozás szentélye hasonló botrányok megújulása ellen biztosíttassék.

Az egész nemzet osztatlan örömmel fogja üdvözölni a Deák-párt azon józan s politikai bölcseségtől sugalt határozatát, melyet mindkét kérdésre vonatkozólag hozott. A multat illetőleg eltekintett minden rosztalási nyilatkozattól, s a botrány előidézőjének megérdemelt büntetését a magyar nép józan részének ítélte. Olyan rágalmak, minőket hétfőn hallottunk, olyan ajkakról mondvá, melyek azokat hétfőn elmondották, valóban nem érdemelnek

mást, mint egyszerű megvetést, s a megvetést pártunk legjobban akkor kifejezte, midőn a megtörtént botrány felett napirendre tér. A tulzás itt semmit sem használt volna; ellenkezőleg a helyett, hogy a kormánynek elégtételt adjon, csak új viharokat provokált volna. A mostani eljárás sokkal inkább illik a többség méltóságához; kerül minden olyat, mi izgatottságra vezethet, de másrészt az által, hogy a párt szorosan ragaszkodik a kormányhoz s az egész miniszteriumhoz, megadja neki azon elégtételt, mely a legnemesebb, mert a kormányta párt teljes bizalmának gloriájától környezve mutatja be a világnak.

Csak hogy másrészt a Deák-párt a hétfői jelenetek után nem bízhatja magát s az egész ház tekintélyét az ellenzék discretiójára és belátására, mely fájdalom! épen nem létezik. Az ellenzék, a helyett, hogy az utolsó választási harc vereségeiből tanuságot, józanágot és mérsékletet merített volna, a mult sessió botrányaiba annyira bele élte magát, hogy most már egész politikája nem egyéb, mint nagy botrány, mely nem a Deák-párt, hanem egyenesen a nemzet legszentebb ügyei és érdekei ellen irányul. Ez okból a Deák-párt, melyre a nemzet parlamentarizis fogalmak szerint érdekeinek képviseletét bízta, a haza és az ország iránti kötelességből kénytelen az ellenzék botrányainak legalább a törvényhozás termében féket és gátot vetni. Ez pedig más uton, mint a ház tanácskozási szabályainak módosításával, nem eszközölhető.

A házszabályok módosítására nézve az 1848. LV. t. cz. 15 pontja azon sajátosságos határozatot tartalmazza, mely szerint a házszabályokat csak minden évi ülészak végével csak a törvényjavaslatok tárgyalásának bevégezése után lehet módosítani. A törvény ezen rendelkezést okvetetlenül meg kell változtatnunk — természetesen alkotmányos törvény útján — mert míg az érvényben marad, a házszabályokat módosítani soha sem lehetend, miután kétségtelen, hogy az ellenzék a módosítást az agyonbeszélés botrányos eszközével minden ülészak végén meg fogja akadályozni. Ez okból a törvény ezen részének módosítása a házszabályok javításának elkerülhetlen előfeltételét képezi. Pártunk tehát tegnapi értekezletében határozatilag felhívta a miniszterelnöket, hogy a törvény e részének módosítása ügyében törvényjavaslatot terjesszen a ház elé. Ezenkívül kimondotta, hogy a képviselőházban indítványozni fogja, mikép kilencz tagu bizottság küldessék ki, mely a házszabályok hiányait megvizsgálja, véleményét adjon az iránt, hogyan lehetne a ház méltoságát sértő jeleneteket megelőzni, esetleg megtorlani. Ezen határozat megkell, hogy nyerve minden józan ember helyeslését, ki a magyar képviselőház tekintélyének megóvása iránt érzékkel viseltetik és pedig annál inkább, mert pártunk politikai vitatása s a szabadság iránt viseltető benső érdekeltsége teljes biztosítékot nyújt az iránt, hogy a házszabályoknak valóban csak hiányos nézetei fognak módosíthatni s a képviselők egyéni és szólásszabadsága teljesen vagy sérelmes korlátozás tárgyává tétetni nem fog.

Csernatony,

mint Bach fizetett kéme.

Igen illetékes, a felsőbb rendőrségi körök ügyeibe avatott, egyén leközlése után írjuk a következő párbeszédet a Bachkorszak idejéből:

Értesítünk, ki a Bach-korszakban Bécsben lakott és a fensőbb körökben jártas volt, 1853-ban vagy 54-ben találkozik egy rendőrségi főhivatalnokkal, V. . . ki apróbb tárgyak fölötti beszélgetés után kérdi tudósítónktól: „Ismeri-e ön Csernatony Lajost?” „Nem,” volt rá a felelet. Ekkor megmagyarázta a rendőrhivatalnok, hogy ez az ember erdélyi születésű, s az udvarnál is szolgált. „Ah, igen!” — szólott t. tudósítónk — ismerem, őt nem Csernatonynak hanem Cseh Lajosnak hívják; de ennek az embernek igen kétes multja van; tanuló korából bizonyos siklasztásról beszélnek, s mint udvari korlátnoksági hivatalnok pénzt hamisított.”

„Mindegy — válaszolt a rendőri hivatalnok — Er leitet uns gute Dienste.”

„Hogy hogy?” kérdé a t. tudósítónk. S ekkor elbeszélte V. . . , hogy a párisi magyar menekülteknek Csernatony Cseh Lajost, mint kémet használtja.

„De hát hiven tudósít-e?” kérdé t. értesítők.

„Nagyon hiven és kimerítően — felelt a hivatalnok — de meg is fizetünk érte s itt meg is mondotta, hogy Csernatony Bachtól mennyi évi díjat huz, de hogy 3 ezer frank, vagy ennél valamivel kevesebb volt-e? tudósítónk tisztán nem emlékezik rá.

Ej láttad volna csak pillantásait, mikor azt hitte hogy ne látom, s ha hirtelen reá néztem, egész homlokáig elpirult.

— Hogyan, egy hadnagy! kiáltá Paula oly bámulattal, mint ha már tapasztalattal bírta e téren.

— És este — folytató Hulda — mikor a lámpát már rég kioltottuk, néha 2—3 óra hosszat járkált ablakunk alatt.

— De hát ezt honnan tudod? kérdé Paula bámulva.

— Ugy — sottogó Hulda, mintha kíváncsi fülektől tartana — hogy a „függöny egyik szegletét egy kicsit felhajtottam, szemben volt a „postá”-hoz czimzett vendéglő, annak kapujában két lámpa égett, s én jól láthattam mindent!

Olyan jól nézett ki, a mint ott alá s fel járkált, mint egy ór, ki várja felváltását. Ez igazán nagy figyelemre mutatott, és aztán elutazásunk reggelén, mikor 3 órakor indultunk a postával, készen felöltözve találuk őt a kapu előtt, hogy búcsút vehessen tőlünk, sőt azt hiszem talán ő is költött fel almunkból, mert két óra felől oly borzasztó zörgetés volt a kapun, hogy mind fel szöktünk s néném csaknem halálra ijedt, azt hitte, bé akar törni valaki.

Paula nevetett. Ne kedvesem tehát igazán egy valódi kis regényt játszottál le ott a hegyek között. Beszélty lehetne írni róla. Csak a vége igen halvány színvételű: nem lesznek egymáséi.

— Bohóság Paula — mondá Hulda most ő is elpirulva — mit is beszélsz. Sem a hadnagy, sem én nem gondoltunk házasságra, s ő bizonynyal csak regényes érzelmeinek akart egy kis szabad folyást engedni; hanem azért az idő gyorsan telt mellette.

— Mondhatom kedves volt, s hozzávéve az egész bájos környezetet: a felséges erdő, mely hemzsegett a vad állatoktól, a nyulak sokszor lábaink előtt ugrándoztak; ha egy kicsit feljebb mentünk a hegyre, néha egy kis zöld réten özeget láttunk legelészni, s egyszer még egy pompás nagy szarvast is pillantottunk meg, melynek borzasztó nagy

T. tudósítónk, kinek szívességéből e tény közölhetjük, készen nyilatkozik, hogy elbeszélését hittet is megerősíti, a nyugtáknál Bécsben bármikor megtalálhatók a Geheim-Polizei levéltárában.

Ehez nem kell commentár.

Az erdélyi képviselők programja.

IV.

(zzz.) Ha végigtekintünk a jelenlegi erdélyi képviselők névsorán, s összehasonlítjuk azt csak az 1867-dikivel, lehetetlen némi megdöbbenés nélkül nem reflectálni arra, hogy ezen nevezetes hatáskörben sok oly jeles hazánkfiát kell nélkülöznünk, kiket megszoktunk volt jó és rossz időben közügyeink élén látni, s kiket megnyugvással szemléltünk az irányadó és elhatározó szerepkörben, mert tudtuk, hogy nemcsak jó és buzgó hazafiak, hanem egyuttal a mi szövényes viszonyaink alapos ismerői, s a gyakorlati parlamentarizmus élet embeirei. Dózsa Elek, Wéer Farkas, gr. Bethlen Farkas, dr. Szabó József elhunytak, s gr. Mikó Imre, id. gr. Teleki Domokos, id. gr. Bethlen János, Kaali Nagy Elek stb. a magánélet körébe visszavonulva, b. Kemény Domokos, Dózsa Dániel, Mikó Mihály, stb. más hatáskörben elfoglalva szemlélik a dolgok folyását.

Nem mondjuk mi, hogy azon értelmi töké, melyet az erdélyi képviselők köre representál, e miatt kétségbeesztő mérvben devalvalódott. Képviselőink sorában ma is vannak kitűnő férfiak, nem esünk kétségbe aziránt, hogy a „régis gárda” még szereplő tagjai mellett az új erők kinövennek magukat. De az kétségtelen, hogy fennebb kegyelettel említett hazánkfiak az alapos ismeret és gyakorlati felfogásnak oly contingensét szolgáltatják, mely egy könnyen pótolható nem lesz,*) s melyet ha nem

*) Kivált, ha saját pártéletünk körén belül is a szerénytelen önzés s kegyeletlen kapzsiság oly meglepetéseket szerez, minőt közelebbről az abrudbányai választás nyújtott, a hol — kétségkívül érdekeink jelentékeny előmozdítására — sikeres en felléptethettünk volna egy Bethlen János, egy Bartal Györgyöt, ha bizonyos oldalról nem kényszerítették a tér, hogy a képviselői mandátum okvetetlen egy igénytelen belügyministeri titkároska részére elhalasztassék.

ágas bogas szarvai voltak, hogy majdnem halálra ijedtem tőle. De nem bántott, hanem egy ugrással a bokrok közt termett, hol még soká hallók tova csörtetését.

— Jaj már ezt én is szerettem volna látni Hulda — mondá Paula bámulva csapra össze kezecskéit, — ez gyönyörű lehetett!

— Hát még a vadászok, kik kutyáikkal, át vonultak az erdőn, puskával vállukon, zöld gallérú szürke öltönyben, szürke kalapban, furcsa tollakkal — folytató Hulda lelkesülten — mind ez oly kedves volt, s milyen szép férfiak voltak közöttük, mily büszkén lépdelték el mellettünk, mintha minket szegény közönséges halandókat, csak úgy lenéztek volna.

— Furcsa is az a vadászat, — mondá Paula me-rengve — s nagypapa is milyen szenvedélyes vadász, testtel-lelékkel. Igazán különös egy időtöltés mit érteni nem tudok. De mikor haza jó, néha mint egy lucskos egér s lőtt vala a mit, még is oly vidor egész este, folyton nevetgél s cseveg. Hanem Hully, (a lánykák bizalmasan most is gyermekkori nevőkön szólíták egymást: Hully, Pelly) azt hiszem, ideje is már lefeküdni, nézd csak fél tizenkettő az óra. Hogy elrepült ez est! De oly rég nem is voltunk együtt.

Ideje is volt, s Hulda már az utazástól is kifáradva, csaknem 24 óra alatt nem aludt.

(Folyt. köv.)

Shakspere-tanulmányok.

Egressy Ákoston.

„Opinionum commenta delect dies, natura judicis confirmat.”

I.

Hamlet.

(Folytatás.)

Hamlet, mint visszatámasztott szerelmes, e gunyak tetsző kérdés felett önére zetre lobbanna, a mulattal válaszolja:

lennének kénytelenek nélkülözni, talán ma meg lenne teremve képviselőink körében az egyetértőbb eljárás, meg lenne állapítva egy program, mely képviselői és kormánykörökben tájékoztató szolgálna.

Igaz ugyan, hogy a fenemlített férfiak képviselői hatáskörbeni szereplése idejében se alkottak meg az erdélyi képviselők klubja, nem tartattak rendszeres értekezletek, nem alkottak meg semminemű programja, a mi-ből valaki azt következtethetné, hogy minden- nek maguk se látták szükségét.

De nem kell ám felelősi azt, hogy a hely- zet mindaddig lényegesen más volt.

Akkor még fenállott egy közvetítő közeg, mely legalább a kormánytalan folytonosan alapos felvilágosítások és véleményekkel szolgált az erdélyi érdekek és viszonyok sajátos jelen- tőségére nézve.

Ez az erdélyi királyi biztosság volt, egy oly férfiaval élén, ki kiváló tehetségei és er- nyedetlen buzgalmánál fogva gyorsan és alapo- san áttanulmányozván a mintet érdeklő kérdé- seket, oly szolgáltatásokat volt képes tenni Erdély- nek, mintha nemcsak magas államférfiúi állásá- ra lett kiküldetése, hanem születése óta itt élt s minden érdekeit a mi érdekekkel összefor- va érezte volna. Az erdélyi ember megnyug- vást is talált abban, hogy ennek az ép oly ne- mes kedélyű, mint realis ismeretekkel bíró „nagy ur”-nak szíve is van, esze is van, bátor- sága és tekintélye is van arra, hogy a kormány- ra minden erdélyi ügyekben az igazságnak meg- felelőleg s jogos igényeink alapos méltánylá- sával eredményesen hasson, s csak az irigység fekete szemüvegén át szemlélődő tagadhatja meg azon tényt, hogy gróf Péchy Erdélybeni tevé- kenysége minden irányban a leghasznosabban lón kifejtve, hogy ő a nehéz missziót minden irányban tökéletesen betöltötte.

Megszűnő az erdélyi kir. biztosság, ta- gadhatlan, hogy érdekeink gyakorlati és hatá- lyos érvényesítését illetően egy igen jelenté- keny tényező szűnt meg, s oly hézag támadott, melyet csak az erdélyi képviselők rendszeres- itettebb, egyetértőbb, aktív fellépése tölthet be.

A helyzet ma egészen más s mihelyt gróf Péchy eddigi hatásköre megszűnt, azonnal kö- vetelőleg és sürgetőleg lépett előtérbe azon szük- ségesség, hogy képviselőink keressék és okve- tetlen megtalálni igyekezzenek azon expedienst, mely szerepüknek egységet és hatályt biztosít, s erre természetesen kínálkozott, hogy a nagy politikától független kérdéseink előleges meg- vitatása végett specialis értekezletet rend- szerezítsenek.

A ki a szükségességet megtagadni akar- ná, az előbb bizonyítsa be azt, hogy valaki folytatja azon rendszeres munkásságot, mely az erdélyi kir. biztosi hatáskör megszűntével félbe- szakadt. De bizonyítsa be még hozzá azt is, hogy a szétfűzlött örök hatása jelentékenyebb az összhangzásba hozott koncentrált örök ha- tásánál. Mindezt nem bizonyítható, s mi nem mondunk le azon hitről, hogy vannak s lesz- nek többen az erdélyi képviselők közt, a kik

ez igénytelen cikkek conolláriumát tökéletesen indokoltak találandják.

Az erdélyi képviselők el kell hogy hatá- rozzák magukat egy életrevalóbb, aktív szerep- körbeni egyetértő fellépésre vagy nem fognak megfélemlíteni választóik várakozásának, mely — ne feledjék el az illetők — ma már nem oly könnyen kielégíthető, mint volt eddig.

Sapientis satis...

Még egyszer a nov. 18. parlamen- talis botrány.

(B.) Nem örömet térünk vissza e tárgyra, mert pirulunk, hogy ilyesmi a magyar parlamentben történhetett.

Nem is szólnánk fel újból, ha hinnők, mi- szerint a megvetés és agyonhallgatás elegendő, vagy általában fegyver, oly emberek ellen, kik a parlament- be ilyenmő botrányokat képesek előidézni, vagy ha hin- nők, hogy náluk a jobbák s saját lelkiismeretük ítélé- te, a magabizáltság perczeit idézve elő, megszűnnek, újabb merényletekkel támadni meg magát a parlamen- tarismust.

Miután azonban ilyenmő könnyhívósra ma- gunkban semmi hajlamos nem érzünk, nem tartot- tuk feleslegesnek ezen tárgyra még egyszer vissza- térni.

Minden roszban van valami jó, azt mondja a példabeszéd.

Ha a ház nem okulteddig a parlamentarismus ellen intézett apróbb merényleteken, nov. 18 után re- ménylhetők kötelességének fogja tartani a legszigorubb szabályokat hozni azok ellen, kiknek jövődöre néz- ve kedvük kerekednek a szabadságot és képviselői immunitást oly módon használni, mint az eddig igen gyakran különösen nov. 18-án felhasználattak.

S ez a legkevesebb, a mit a háznak a parla- mentarismus érdekében tenni kötelessége.

Vigyázzon a többség, mert ha most is haboz, ha most is legyezgeti a visszaféléseket, elcsúszdóten rendre visszavonulnak emberei a vidéken, a Cserná- tony-féle emberek hatalomra vergődnek s a parla- mentarismusból anarchia fejlődik ki.

A humanistikusság elött magunk is meg- hajlunk s szívesen követjük azokat, még bűnös embertársainkkal szemben is, de ha azokat a tulaj- don- és személybátorság megtámadásával szemben tul- hajjuk, a bűnösök előnyére sujtjuk a haza békés polgárait. Így ha a sajtó- és szólásszabadság féltelen- ségét engedjük lábra kaptatni, ez nem az eszmék tisztázására fog vezetni, hanem arra, hogy par- lamentünkbe s azon kívül a rendzavarók s rendben- tők vergődnek tulsúlyra.

Hazánkban jelenleg van szabadság elég, de mi itt a vidéken kezdünk kételkedni, ha vajjon a kor- mányunk és többségnek van-e elég erélye a szabad- ság legnagyobb ellenségeit, a rendzavarókat eléggé korlátozni. S ha egyszer a nemzet bizalma a parla- mentarismus iránt megsemmisült, akkor küszöbön ál- lunk, hogy a reakció vagy absolutismus martalékai legyűnk.

De vigyázzunk a magyar nemzet hitelére is, mert eddig úgy voltunk Európa előtt ösmerecsék, mint az alkotmányos életre ért nemzet, de ha par-

értelmezést adni, mint erre Shakspeare maga is uta- sit Hamlet saját szavaival:

„Hallottam hírt, festjék is magunkat, no bizony! Isten megáldott egy arccal, csinálto k má- sikat” — sat.

De lélekfáradt is indokolva van a Hamlet jellemében, hogy szenvedélye háborgásai közepett, nem csupán egyesek, hanem az egész világ ellen fordul elégtelenségének, bosszújának kielégíthetlen reflexióval.

E pár-jelenésben a sokoldalúságnak, a legel- lentesebb érzelmek kifejezésének rendkívül nehéz feladatát bámulatosan oldotta meg. E. G. — oly dúsgazdag színezéssel, annyi bensőséggel, oly sok- féle magyarázattal adá e jelenést, hogy azt teoriá- ban akként visszaadni teljes lehetetlen; — kifeje- zéseiben: szerelem és gyűlölet, önmegadás és dacz, humor és fájdalom, gyöngédség és szigor, guny és kétségbeesés ezerféle vegyületben váltakoztak; s Ham- let jellemének legmélyebben rejlő titkai nyertek megfajtást érzelemben s értelemben egyaránt. Csak is ily mesteri előadás után mondhatja felőle Ope- lia a legbensőbb részvétellel:

„Oh mily dicső ész bomla össze itten!

Udvari, hős, tudós, szeme, kardja, nyelve;

E szép hazánk reménye, virága,

Az izlés tükré, mint a egy szoborhoz,

Figyelme tárgya minden figyelőnek” — sat.

Habár e szavakban a rajongó szerelmes nyi- latkozik is, azért még sem szenved kétséget, hogy Shakspeare e leírása, a Hamlet jellemének felfogásá- ra nézve irányadó lehet; miután a színműben e jel- lemzést semmi sem csafolja meg, sőt azt igazolja minden szó, minden körülmény.

Hogy Ophelia örültnek hiszi Hamletet: onnan van, mert nem ismeri a Hamlet kebléből fel-feltörő ellentétes érzelmek alapokait.

(Folyt. köv.)

lamentünkbe a nov. 18. eseményekhez hasonlók is- métlődnek, vége reputatiónnak s ezzel nemzetünk jó- vójának.

„Videant consules ne quid republica detrimen- ti capeat.”

BELFÖLD.

Szászváros 1872 nov. 22. *)

(Egy beteljesült kívánság. — Választási leleplezé- sek. — II. Krisztus. — Meglepő kiábrándulás. — Kétségbevonhatlan czáfolat)

Elvégre tehát Szászvárosnak is teljesült egy régi óhajta, mennyiben f. é. dec. 1-én takarékpénztára meg fog nyitni. Hogy mekkora se- gélyforrás táru fel városunk és székünk minden pol- gára előtt: alig szükség hosszasan bizonyítgatni az előtt, ki a takarékpénztárnak fogalmával és cél- jával ismeretes. Részükről csak köszönetet obajunk szavazni azon egyéneknek, kik Szászvárost és szá- ket ily jótékony intézettel ajándékozták meg!

És itt önként fölmerül a kérdés, hogy kik te- hát ezen egyének? Erre megfélelni annyival is na- nyobb kötelességemnek ismerem, minthogy városunk legtöbb polgára e felől tévedésben van.

Azt gondolják ugyanis, hogy mi takarékpénz- tárukat jelenlegi követünk Wodianer Béla ur- nak köszönhetjük. Ezt határozottan tagadom.

Jól emlékeztetik mindenki egy nyáron meg- jelent hírlapi újdonságra, mely szerint Brühl et Comp. pesti czég engedélyt nyert a miniszterium- tól, hogy Erdélynek mintegy 10 városában takarékpénztárt állíthasson fel.

Másfelől arra is emlékeztetünk, hogy Wo- dianer úr miként vetődött bukás viharától megron- csolt hajóján városunkba, hol oly szerencsés, oly biztos kikötőre talált, hogy abban minden a előtt szenvedett kárait busáson fogja kipótolhatni. Wodianer urnak a szászvárosiak addig még a hírt sem hallották s így könnyen kimagyarázható, ha nem a legbarátságosabban fogadhatták. De Wodi- áner ur a szászvárosiak szegénysége által remélt diadalra juthatni s minden kéres nélkül 12 ezer frtot ajánlott fel 12 évig kamat nélkül a magyar egyet számára.

A szászvárosiak tudván, hogy Wodianer ur- nak teli zsebében kívül egyéb érdeme nincsen, úgy vélekedtek, hogy hiszen különben sem fog ezen úr értünk a pesti diétán semmit lendíthetni, s ha már ennyire ajánlkozik követünknek, hát jó lesz, ha va- lamely jótékony czélra egy pár ezerre szerze- tünk tőle. Ugy módosították tehát Wodianer ur aján- latát, hogy ajándékozza a 12 ezeret örök időkre ingyen.

No de olyan szép rendben voltak Wodianer ur tárczájában azok az ezres bankók, hogy csupa vétek lett volna háborgatni őket. Nem is követte el velök e szörnyű méltatlanságot. hanem egy esi- nos kibuvó lyukat talált, melyen oly ügyesen átbuji, hogy még csak egyetlen kaputombja sem szaka- dott le.

Ugyanis miután ő is olvasta Brühl et comp. száadékat s beállott hozzájuk compánistának, rögtön feltalálta magát a leleményes ész, beszélvén minden felé, hogy hát ő majd helyreüti az előbbi követnek hanyagságát s török-szakad törvényszéket fog Szász- vároznak eszközölni! Azon kívül a ref. ecclesia or- gonája, temető-társulatok és a magyar egyet szá- mára tett szerény igéreték mellett biztosította a vá- rost, hogy egy takarékpénztárt fog rövid időn lé- síteni!!

Szászvárosban nem sokan kisérk figyelemmel a napi eseményeket s így a Brühl úr szándékát is kevesen tudhatták. Midőn tehát Wodianer urnak kegyes igérete felől értesültek: nagy lett az öröm Izraelban! Lett azonnal fátylós-menet, fényes dik- cziózás, melyből megtudhattuk lelkünk nagy győ- nyörűségére, hogy „Wodianer úr istentől a Szászvárosnak küldött nagy férfial” (Lám, lám! a zsidók még mindig várják a Messi- ást, holott ez már másodsor is megszületett — Szász- városon!)

Abban az időben még nem volt biztosan el- határozva, hogy a románok passivitásban maradjá- nak. Itt pedig sok román van. Ezeknek főbjeit tehát meg kellett nyerni az igaz ügynek, a mi szerencsésen is sikerült. (De hát még milyen szépen néz ki most kívülről az a szászvárosi román temp- lom is?)

Hát a szászok? Ezek egyről-egyik Wodianer urra votizáltak s egész városunkban csak egy hara- gossa van, kinek a fátyla árából 20 frt hátralékkal tartozik.

... S aztén vasutrá ült a képviselői manda- tummal s boldog érzések közt érkezett fel Pestre.

Miután pedig a képviselő ur nyájias arcát nem láthatták mosolyogni; miután a nehéz selyem- tricolor zászlók nem kápráztatták a szemet s a fáty- lyák füstje nem bódította a főt: lett alkalmuk a szászvárosiaknak is latravezetni követjük nagylelkű áldozatát. S így jutottak aszán azon kegyes rászé- detésre, hogy hát tulajdonképp Wodianer ur e tetté- vel semmi áldozatot sem hozott értünk (igaz, hogy nem is tartozott), mivel itt jobban kamatoztat hatja pénzét, mint Pesten s Wodianer ur nemcsak hogy

*) Ajánljuk t. olvasóink figyelmébe e levelet, mely tiszta világot vet a szászvárosi Wodianer-affaire. Szerk.

követ lett, de még hasznát is fog húzni nagy becsű áldozata után!

Mult hó elején ismét körünkbe érkezett a rész- vény aláírási ívvel. Akkor meg arról győződünk meg, hogy takarékpénztárunknak Wodianer úr csak mini- egy 150 részvénnyel bíró tagja, tulajdonképpen létrehozója pedig Brühl et comp., kinek tervét a szászvárosi tanács helyesléssel, örömmel fogadta s kinek a szászvárosiak köszönettel tartoznak. (Hal- lottuk még azt is, hogy a szászvárosi részvényeseket milyen ügyesen lehet kormányozni — Pestről!)

E közlemények után természetesen önmagától elenyészik mind az a vád, mit e becses lapok hasábjai a választások után részint Wodianer úr, részint a szászvárosi magyarság ellen emeltek. Egyszersmind igaza van Wodianer urnak, midőn ugyanezek a „Ke- let”-ben az ellen nyilatkozik, hogy egy vagy más czélra bizonyos quantumot tett volna Szászvároson.

A ki ezt állítani meri, az nem ismeri a mi érdemes képviselőnk, ki legközelebből határozottan kimondta, hogy ha tudná, miszerint 50 mondó öt- ven új frttal tudna a szászvárosi magyar egyet p láné emeletes házat vásárolni, akkor sem adna e czélra egy garast sem.

A temető-társulatok is csak várjanak hiába, mert Wodianer Béla, a szászvárosi követ nem ezen a téren akarja választói bizalmát kiérdemelni.

Természetesen a kíváncsiság Szászvároson ez iránt határtalan!

Szászvárosi.

33-ik közlemény az árvaházra történt ada- kozásokról. *)

Aján d é k o k.

A „Kelet” szerkesztője átdott hozzá egy cikk köz- lési díja fejében küldött 5 frtot.
Nagy-Ajtáról „Idá”-tól, egy társas kör gyűj- tési összege 16 frt. 40 kr.
Graef Ede tábornok 10 frt.
Összesen 31 frt. 40 kr.

Szabó József Sz.-Fenesről, adott 2 szekér törökbuza szalmát és 1 öl fát.

Gr. Mikos Károly Sz.-Fenesről 1 öl fát.
Báro Josika Lajosné 2 vég vásznat.
Hegedűs Lajosné Gerendről 2 darab törölköző kendőt.

A M. Illyei járásban eszközölt gyűjtés eredménye Hunyadmegyében.

Bezsán községe 50 kr, Kajanel 50 kr. Bács- falva 1 frt, Formádia 1 frt, Branyicska 1 frt, Ti- ravicza 1 rrt, M.-Illye 2 frt. Szelistyora 1 frt, Bo- gara 1 frt. Gyalakuta 1 frt. Ulyes 1 frt, Brettye 1 frt, Szub 1 frt. Kabesd községe 60 kr, Kulyes 50 kr. Tirnava 1 frt, Dumesd 50 kr, Furkuova 1 frt. Lung- sora 50 kr, Barced 1 frt, Grújáts 42 kr, Szuliget 3 frt, Vajgálunga 1 frt. Kojevassza 1 frt, Gyalu- mare 70 kr.

Össz. 24 frt. 22 kr.

Fogadják a nemes szívű adakozók az árvák ne- rében hálás köszönetünket.

Kolozsvárt, 1872. nov. 22-én

Br. Bornemissza Ignáczné,
elnök.

Szász Domokosné,
titkár.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, november 23.

— Fogarassy Mihály püspök a gy.-sz.-mik- lósi rom. cath. templom részére egy szép szerkeztű orgonát ajándékozott. —

— A helybeli tanítónő képezde tanítványai az intézeti igazgatóné nevenapja (Ceilia) alkalmá- val, az intézeti helyiségben örömmünepet rendeztek.

— Színházunknál közelebből a „Boisi bo- szorkány”, „Járj a magad lábán”, „Dajka” és „Csem- pész” című operettekre készülnek.

— A kolozsvári nemzeti színház igazgató választmányja folyamodott a városi képviselő tes- tülethez, hogy a következő három évre is engedje meg a színházban, az álarcos bálok tartását.

— Reményi Ede, hir szerint, meghívást ka- pott Kairóból hangversenyekre. Valószínűleg el is utazik december közepén, hat hétig marad ottan, s egy párszor a művészetkedvelő alkirály termében is lesz alkalmja játszani.

— A kolozsvári korcsolyázó egyet holnap, vasárnap a tanácsház nagy termében gyűlést tart.

— Stein János könyvkereskedőnek, a jelesebb munkákról szóló, mai számunkhoz csatolt árjegyzé- két a közönség figyelmébe ajánljuk.

— A felnőttek oktatása a középtanodáknál folyó hó 25-én kezdetét veszi. — A közegészségtanból Dr. Salamon József hétéfn, a természetrajzból Deb- reczeni József szeredán, a természetrajzból Parádi Kálmán szombaton este 7—8 óráig, s a vagytanból Schmidt Agoston vasárnap reggel 11—12 óráig tar- tanak előadás. Dr. Salamon s Schmidt a Lyceum, Parádi s Debreczeni az ev. ref. collegium épületében.

— A „M. Polgár” böles vezércikkéhez, a hi- vatalos bureauból, következő kérdést teszi fel: „hát kérdek mindenkit, ha a kormány komolyan veszi a felnőttek, s különösen iparosaink oktatását, ilyen mó- don kell azt utba indítani? Nemde az lett volna a

egelső, hogy jelöljék ki: kik, miféle tanárok, mely időkben, mely helyen, minő tantörvényeket adnak elő? A ciklikus ur elővette a mult években az ügyben kibocsátott felhívásokat, s miután azokban a tanárok nevei, a hely, idő s az előadandó tárgy megnevezve van, azt hiszi, hogy a most kibocsátott felhívás egy halva született gyerek, éretlen gyümölcs féle valami. Mai napig már mindenki azt teszi fel magáról, hogy ő született tanfőúr, s ennek következtében hivatalosan van olyan ügyek felett is bíraskodni, melyeknek előzményéről mit sem tud. A mult télen a felnőttek oktatása ugyanis a várakozásnak legkevésbé se felelt meg, mert a magokat bejegyzettek az előadási órákon egy, vagy két küldött által képviselték magokat, s így a tanárok kedve és buzgalma annyira lankadt, hogy az idén az előadások tartását a bejegyzett hallgatók számától tették függővé. Hirdetést kellett tehát először kibocsátani, megtudandó azt, vajjon szándékozik-e valaki e rendkívüli tanfolyamot hallgatni vagy nem? Az eredmény a lett, hogy az iparos egyesület elnökének buzgalma folytán 55-ön iratták be eddigelő magokat, s a beírtak a tanórák beosztását a napokban kézhez kapják. — A tanár urak azonban okulva a mult évek példáján, melyszerint a magokat bejegyzettek egyedül a papíron, s nem a tanteremben jelennek meg, csak négyen vállalkoztak a lapunk mai számában közölt tantárgyak előadására. A kormány minden lehetőt megtesz ez irányban, de senkit üstökénél fogva az iskola padjaiba nem vonsozhat: a tanárok készséggel felelnek meg hivatásuknak, de a falaknak csak nem tarthatnak előadásokat, azért ha a „M. Polgár“ vezércikkje komolyan akar ez ügynek használni, ne vádolja jogtalanul a kormányt, hanem helyett inkább buzdítsa a serkenése e város polgárait, s különösen az iparosokat a hétfőn megnyitandó tanfolyam látogatására.

— A cholera állásáról folyó évi november 21-én beérkezett napi tudósítások szerint Budán nov. 20-án újabb choleraeset merült fel 11, ehez hozzászámítván az ápolás alatt maradt 105 egyént, az összes beteglétszám 116, ezek közül meggyógyult 11, meghalt 6, oct. 18-ától összesen megbetegült 616, kikből meggyógyult 294, meghalt 223, gyógykezelés alatt pedig maradt 99. Pesten nov. 20-tól 21-ig újabb megbetegült 18, ehez számítván az ápolás alatt maradt 165-öt, az összes beteglétszám 183, ebből meggyógyult 11, meghalt 10, a járvány kezdete óta összesen megbetegült 393, ebből meggyógyult 87, meghalt 144, további ápolás alatt pedig maradt 162 Szathmármegyeben; Tiszabecsen november 20-án hat egyén esett cholera, mindannyian gyógykezelés alatt vannak. Gömörmegyében Horka községben november 20-án egy choleraeset merült fel, mely halállal végződött. Kassán a cholera betegek száma eggyel szaporodott; meghalt 1. Az eddig megbetegült 27 egyén közül meghalt 15. Zemplémmegyében: Szilvás Újfalu mellett dolgozó vasuti munkások között 11 choleraeset merült fel, melyből 3 halállal végződött.

— Gyergyó-Szt.-Miklóson a toroklob kezd uralkodni, miért az iskolák bezáratása elrendeltetett.

— N-Szebenben dr. Lindner nagyban működik az önkéntes tűzoltó egyesület létesítésén.

— M.-Vásárhelyt egy két vekányi terhet vívó napszámos oly szerencsétlenül esett el, hogy azonnal meghalt.

— A brassói járásbírósal mellé bírósági végrehajtóvá a kir. igazságügyminiszter Eugenius The mistoklest nevezte ki.

— A m.-vásárhelyi kir. ítélő tábla elnöke, a kir. ítélő táblánál megüresült díjas joggyakornoki állomásra Sándor Frigyeszt nevezte ki.

— Vihar és jégveszély. Máramarosban Bustyaháza környékén e hó 13-án késő este nagy vihar és jégzápor dühöngött, mely a falyak szalmafedelese házikóiban igen sok kárt okozott.

— Feuerbach Lajos nemrég elhalt német bölcsész özvegye és leánya számára, mint tudjuk Németországban gyűjtött rendeztek, melynek eredménye eddig 27,000 forint. Most az Angliában Blind Károly elnöklete alatt alakult Feuerbach-bizottság is beküldte az Angliában élő németek közt rendezett gyűjtés eredményét, 3000 frtot s így a gyűjtött összeg 30,000 forint.

— A naszódai g. cath. főgymnasium tanárai s az ottan levő biatkosok mult hó 29-ről 33 aláírással ellátott üdvözlő iratot intéztek dr. Szilasi Gergelyhez, melyben tudtul adják, hogy a kolozsvári egyetemhez lett kinevezése általános örömet okozott. Azért üdvözlük őt e téren, ohajtvá, hogy a Mindenható hosszú élettel ajándékozza s meg, ez új pályán eredményesen működjék.

— Vukovich Sebőrről Falk Miksa, ma a „Pester Lloyd“ tárcájában „F“ jegy alatt igen érdekes megemlékezéseket ír. A derék férfi az utolsó nyári idényt Kissingenben, e regényes fekvésű bajor fűrdőben töltötte, melyben minden évben összejö egy-egy magyar telep, s azért is van, hogy a fűrdő forrásainak elnevezései közt akár hány magyar névvel találkozunk, mint „Rákoczy-forrás“ stb. Vukovich Kissingenben akart gyógyulni emésztő szivbajából. Az idény alatt láthatólag erejéhez tért is, de ez az egészséges testalkatú férfinak utolsó tiltakozása volt mintegy a közelgő enyészett ellen. Kissingenből hön szeretett Londonjába ment, miután a kisingeni magyaroknak megígérte volt, hogy október 20-ára bizonyosan köztük lesz ismét a magyar fővárosban. A

sors másékat akarta, s a jeles bazafi idegen földön adta ki nemes lelkét. Vukovich mint politikus — ugyanond Falk — sajtóságos összevgyűlése volt a radikalizmusnak és konzervativizmussal. Szerette a régi magyar alkotmányos rendszert, s attól sehogysem tudott megválni. E tekintetben csökönyösen konzervatívnak mutatkozott. Másrészt meg az idealizmusig vitt radikális nézeteket táplált. E politikai nézetgyűlék fölött azonban magasan és szenny nélkül állott lángoló hazaszeretete, s a nemzet iránt érzett mély kegyelet. Vukovich mint ember magába zárkozott, teljesen angol jellemű volt, kihez nehezen lehetett hozzáférni, de ha valaki keresztül törhetett ridegségén, e zárkózott modor mögött egy meleg, pezsgő, rokonszenves kedélyt talált, mely mindenki előtt kedvessé tette az elhunytat, ki vele közelebb viszonyban állani elég szerencsés volt. Hazája után Angolországot szerette leginkább, s volt is neki ez országban, hol a száműzetés keserű éveit töltötte, számtalan barátja. Vukovich utolsó éveiben rendkívül rövidlátó volt már, úgy hogy, mint barátja Falk meséli, megtörtént, hogy tej helyett sőt öntött poharába, és az asztalán — igazi angol előzékenységgel — a mellette ülő hölgy vállára gyakran a szalvétát akarta tenni a felöltöny helyett. Ilyenkor aztán barátjai nem tarthatták a nevetést, s a maga kontójára ő is jóízűt nevetett. De e nevetésben mindig volt valami keserű mosoly, melyet csak a leginkább beavatottak olvastak ki vonásaiból. Vukovich sokat hányott életének volt ez kifolyása. „Szegény! — ugyanond Falk — az utolsó óráig ragaszkodott pedáns pontossággal az előírt, gyakran egészen fölösleges fűrdőszabályok legkisebb részleteihez. Mint ki tudja, hogy mindenhez jó kapaszkodni, semmit sem mulasztott el e „Curregel“-ekből. Szivbajában halt meg, mely elől a híres fűrdőben hiába keresett menekülést.

— Nyilvános fölolvadások fognak tartatni a kolozs-dobokamegyei néptanítók egylete helyiségében (kül magyar u. ref. leánytanoda) f. évi november 24-iktől kezdve a karácsony ünnepéig mindenik vasárnap d. u. 3 1/2 órák. A fölolvadások tárgyait jelesebb írók műveiből kizemelt közérdeklő cikkek s közönlent eredeti dolgozatok képezendik. A legközelebbi vasárnap délután tartandó fölolvadás az önművelést tárgyzandja s Channing jeles műveiből vanderitve.

— Magyar államférfiak és törvényhozók arc-képcsarnoka cím alatt egy nagyszerű albumot akarnak kiadni if. Marasztou József akadémiai festész és Czece Marton fényképész, a mely célból fölhiadják a képviselőket, hogy magokat e célra levétesse. Az album száz képet fog együtt hozni megfélelő életrajzokkal s „mindenkit fölvesz kivétel nélkül, a kit a föntjelzett címjellet, hogy ezáltal őket nemcsak egymásnak kölcsönösen, hanem az egész világnak is bemutatassza, mint a társadalom azon tagjait, kiknek hivatásuk a nép jólétéről gondoskodni.“ Az album ára 50 frt s az árnak felerésze az arckép fölvételekor előre fizetendő.

— Erdélyi olasz alkonzulság felállítását határozta el az olasz kormány s a külügyér közelebbi beterveztett budgetében már elhárnyozva látjuk ez állomásra az illető tételt. E konzulság szüksége már rég idő óta érezhető volt, minthogy körülbelül 20000 olasz munkás dolgozik az erdélyi vasutaknál. A konzulság székhelyére nézve még nincs megállapodás és Kolozsvár vagy Koschán (?) városok vannak kiszemelve. Az utóbbi várost csak az olasz hírlapokból ismerjük s meglehet, hogy Brassó.

— A magyar keleti vasut nagyváradi-kolozsvári vonalán Causca és Brátka államások közt f. évi december hó 1-én egy újabb állomást „Bacsa“ elnevezéssel fogmegnyitni az általános személy-, postagyász-nyers és teheráru-forgalom számára. A fenálló menetrend az alkalommal csak annyiban lesz érintve, hogy a főnnebb nevezett szomszédállomásokon az érkezési és indulási idők, részben néhány percznyi változást szenvednek.

— A spanyol király betegen fekszik s bal-karja és lábai egészen megmerevültek, mi valószínűleg az országban közelebb tett körut következménye, a meennyiben, mint olvastuk, több ízben a legnagyobb zápor közepette egy szál kabátban s nyitott hintóban vonult be egyes városokba.

— Caldaei jelentés az özönvízről. Smith György, a londoni brit muzeum hivatalnok, assyr emlékkövekről egy ékirással irt hosszu jelentést bétűztötte le, mely az özönvízről tüzetesen szól s azon, versióval ismertet meg bennünket, a mely a chaldeusok közt közszájon forgott, s mely szerint Noé alias Xisuthrus leírja a világ romlottságát, fölemlíti a parancsot, melyet a bárka építésére nézve kapott leírja annak építését és lakását, az özönvizet, a bárka megállapodását egy hegyen stb. Ez és a bibliai elbeszélés közt csak az az eltérés, hogy az özönvíz tartamát hosszabbra szabja s más nevet ad a hegynek, melyen Noé megállapodott, emellett azonban számos oly részletet tartalmaz, melyekről a biblia meg nem emlékezik. Továbbá több más a chaldeusok történetére vonatkozó érdekes és fontos ujdomságot foglal magában.

— Női emancipatio. Villachban (Karinthia) Hoffmann otáni könyvnyomdász leánya Julia folyamodott a hatósághoz, hogy az atyja kiadásában megjelenő „Süddeutsche Post“ című politikai napilapot mint szerkesztő és laptulajdonos jegyezhesse alá. Ezt egyben azt is megígérte.

— „A lengyelek programja 1872. évre“ címze azon röpiratnak, mely közelebb Pósenben Kra-szeaszky tollából a sajtó alá köikerült. A honfár-sai előtt nagybecsűlt lengyel író azt tanácsolja, hogy a lengyelek bagyjanak fel a hiábavaló manifestumok és tüntetésekkel. Ezeknek kora már lejárt. A lengyelek politikája új fordulatot kell hogy vegyen e évben, azt t. i. hogy a szó és beszéd mezejéről a tett mezejére lépjen. E röpirat nem ment azon utógondolattól, hogy az egységes Lengyelország újra fel fog támadni, hanem ez az első lengyel politikai irodalmi termék, mely az adott viszonyokkal és tényezőkkel vet számot.

— A pápának nem kell pénz! Az olasz kormány megküldte e napokban ő csalhatatlanságának a 3225 millióra menő civillistát, Antonelli azonban kijelentette, hogy a pápa nem ismervén el az olasz kormánynak reá vonatkozólag tett intézkedéseit pénzt sem fogadhat el tőle, minthogy különben is oly kevéssé van szüksége, miszerint a hívek kegyeletes megemlékezéséből is megél.

— Az olasz király 16-án Capodi monte-ben ebédelvén, a villám a szomszéd szobába csapott le. Ő felsége azonban oly hidegvérrel vette az eseményt, hogy ebédjét sem szakította félbe. — Bizonyosan azt hitte, hogy a vatikánból jó.

— Strike a párisi énekesnők közt. Páris első színházainak elsőrendű énekesnői strikolnak, nem a fizetés felemelése, de a divat zsarnoksága miatt, s határozottan ellene nyilatkoznak azon pipere-daraboknak, melyeknél a játék szegénységét a szabó ügyességével igyekeznek palástolni. A szinpad valóságos „Le Follet“ és „Le Diable Rose“-zá vált. Az aranyfűst, gyapot, bárszony, ezíra papír rég a külvárosi színházakba relegáltatott. A színésznők azzal igazolják felszólalásukat, hogy eddig is csak kényszerűségből használtak drága ruhákat, e kényszerűség azonban a köztársaság fennállása óta megszűnt. Előbb midőn a compiegnei udvar előtt játszottak, ép oly elegansan kellett öltözködniök, mint a császárné udvarbölgyeinek s Bacciochi gróf a császár apró élveinek intendansa kitöltött egy színésznőt az udvari színházból, a miért egy herczegnő szerepében álgyöngyöket viselt. Vichyben szintén mindig a legnagyobb fénytűzést kívánták a szinigazgatók s néhány sor gyémánt a nyakon fölőbe emelt egy harmadrendű színésznőt [az egyszerűen öltözött legelső művésznőnek is. A párisi színházak nagyobb-részt a tuillériák kegyétől függvén, követték a Vichyben és Compiégneben adott példát. Most mindennek vége s kérdik az illetőket, miért költsenek tizszer annyit piperére, mint a mennyire fizetősök rug. Így Fargueil k. a. oly összeget volt kénytelen fizetni ruháiáért, melyeket a „Benoiton család“-ban viselt, hogy egész életére biztosíthatta volna vele életét, egyedül a csipkék 12,000 francra rugtak.

A „KELET“ magán-távirata.

Feladatott Pesten nov. 23. 10 ó. 10 p. d. e.

Érkezett nov. 23. 12 ó. 10 p. d. u.

A képviselőház tegnapi ülésében Korizmics előterjeszté a Deakpárt-nak a házszabályok módosítására vonatkozó indítványát. Simonyi indítványozta, hogy a képviselőház egy hattagu bizottságot küldjön ki a kormány összes pénzügyi tevékenységének megvizsgálására. Mind két indítvány ma tárgyalatik.

József főherczeg több segédtsíjével Bécsbe utazott; közte és a honvédelmi miniszterium közt jelen-tékeny differenziák mutatkoznak.

A kolera tegnap lényegesen apadt.

KÖZGAZDASÁG.

A kolozsvári piaci-árjegyzék novemb. 7.

(alsó ausztriai mérő középár).

Tisztbúza 7 frt 70 kr. Elegybúza 4 frt 50
Rozs 4 frt 42 kr. Arpa 2 frt 72. Zab 1 frt
20 kr Törökbuza 5 frt 62 kr. Pityóka 1 frt 42 kr.
r.ar.hahus fontja 21 kr.

— A beszterezeti piaci árai november 14.-én ausz. mérő Tisztbúza 6 ft 50 kr., elegybúza 5 ft. 50 k. rozsa 4 ft 50 kr. kukorica — ft — kr. Zab 1 frt 30 kr. pityóka 1 frt 30 kr. Egy mázsa szalonna — ft — kr. Egy font disznózsír 60 kr. Egy kupa borsó 24 kr. lencse, 22 kr. paszuly 20 kr. Egy mázsa kenyérliszt — frt Egy font marbhus 20. Egy mázsa széna 1 frt 70 kr. Egy 51 tűzi fa kemény 11 ft — kr.

— Marosvásárhelyi piaci árai november 8. alsó ausz. mérője. Tisztbúza 5 ft. 70 kr. rozsa 2 ft 34 kr. Elegybúza 4 ft 20 kr. Zab 1 ft en kr. Széna kötve 1 ft 75 kr. Egy 51 fa 36 hüv., hosszú 15 ft 40 kr. Egy font fagygyertya 40 kr. Marbhus fontja 18 kr. Konyhaliszt — ft 12 kr. Lencse kupája 28 kr. Paszuly kupája 22 Burgonya mértje 1 frt 65 kr. Disznózsír 60 kr.

— A décsi piaci árai november. 19-éről ausz. mérő tisztbúza 6 ft 80 kr. rozsa 4 ft 40 kr. elegybúza 6 ft — k. zab 1 ft — kr. Széna 1 ft. 80 kr. Egy 51 fa 36 hüv. hosszú 12 frt. — kr. Marbhus fontja 16 kr. Konyhaliszt 11 kr. Borsó mértje 20 lencse 20, paszuly 10 ft kr. —

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Nov. 21-én 5% Metalliques 100 frt. 66.05.
Kamat 66.—. Nemzeti kölcsön 100 frt. 70.10.
1860. Kölcsön 103.50. Bankrészvény 979. Hitelin-tézeti részvények 336.—. London 10 ft. st. 108.75
Bzst 107.—. Ca. kir. arany 5.20 Napoleondor 866.—
Urbéri kötvények: Magyarország .80 — Te-
nos 79.—. Erdélyi 76.25 Berváthorsági 77. 25

Felelős szerkesztő: Szász Béla.

Nyiltér.)*

Bogdán István ur a „Magyar Polgár“ 265-ik számában, egy nővel szemben elkövetett rőffell mért goronbaságot le akarja mosni magáról. Mellét veregetve, elbizakodva hivatkozik a közvéleményre. — En tehát a magam és az általam ismert közvélemény nevében kinyilatkoztatom, hogy az ön eljárása „legszelidebben szolgál is ne veletlen-ség“ volt. — Miután ön nyíltan a közvéleményre hivatkozott, jogunkban áll ön jelleme felett nyilatkozni. Ön uram azon híres lovag, ki nem régen tőlem bizonyos eredeti okmányt megtekintés czimen társa által kézre kerítettett, oly okmányt, melynek létezése és bírása reám nézve akkor kenyérkérdés volt. Ön az uram, ki néhány hét mulva ügyvéde által a polgári perben azon okmányt létezését megtagadta.

Midőn pedig ön ellen a kolozsvári kir. törvénytársaság bűnvádi jelentést tettem, indokolatlan határozattal kívánt elvakítani, mit ön és társa úgy hiszem a legbecsületesebb (?) érzelmek között közönlent meg az illető helyeken. A kir. ügyészség az ön bá-natára felebbezte a törvényellenes határozatot s a másod bíróság bizonyos s a rófi, sem a naptárak és csödlök hóse iránt nem lesz oly udvarias, mint az elsőbírósalág volt.

Egy ön által megkárosított iparos.

Figyelmeztetjük a közönséget, Stein

János muzeumegyleti könyvtáros és

egy-nyomdász 1873-ik évi képes na-

gyobb naptárára, a mely a f. évi de-

cember elején fog megjelenni és dús

tartalma mellett a miniszteriumok,

az erdélyi összes törvénytársasági, közigaz-

gatási, pénzügyigazgatósági, adó-, pos-

ta-, és távirat-hivatali; továbbá az ál-

lami és más nyilvános intézeteknek,

a legujabb és teljesen hiteles adatok

után összeállított tisztai cím- és név-

tárát fogja tartalmazni; és így hiva-

talnokok, gazdák, magánosok és üzlet-

embereknek szükséges, csaknem nél-

külözhetlen kézikönyvül szolgálni lesz

hivatva. Bolti ára 50 kr.

Minden betegnek erő és egészség gyógyszer és költség nélkül:

Revalesciére Du Barry

Londonból.

Minden szenvedőnek egészség és izletes Revalesciér Du Barry által, mely gyógyszer költség nélkül az alábbi beteg-
eket eltávolítja: gyomor, ideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-,
nyelkhártya-, légzési, hólyag-, s vese bajok, gümőkör, aszkor,
asthma, köhögés, emésztetlenség, dugulás, hasmenés, álmat-
lanság, gyengeség, aranyér, vizkór, láz, szédülés, vértelenség,
fűlűgés, rosszullet és hányás a terhesség alatt is, diabétes, méla-
kór, elsoványodás, csusz, kösvény Kivonat 73,000 tagusítvány,
böl, oly felegyógyulásokról, melyek a gyógyászatnak ellenállottak.

48,421. sz. bizonyítvány.

Vág-Ujhely Magyarországon
Több éve zavarva volt emésztésem gyomorbajokkal és
elnyálkásodással kellett küzdenem. E bajoktól a Revalesciére 14
napos használata által megmenekültem.

Stern J. L. tanító a népisiskolán.

Gasen, Stírja, Birkfeld posta 1870. nov. 19.
Igen tisztelt ur! Örömmel és kötelességesszerűleg elis-
merem a Revalesciére jó hatását, a hogy ez több oldalról elis-
mertett. E kitűnő szer engem borzasztó lélekzást, nebelyek-
től nehéz köhögéstől, felfűjt nyaktól, nyomorgórestől sa-
badított meg, melyekben évekig szenvedtem.

Steininger Vincze pens. lelkész.

Páris, 1866. april 26,

Uram! Az ön Revalesciére-csokoládéja oly jót tett, mint-
hogy asthmatikus bajoktól, melyekben évekig szenvedtem, vég-
leg megszabadított.

Gaillard, a francia hadsereg főintendánsa.

Adra, Almeria tart. (Spanyolország 1867. oct. 21.
Nagy örömmel jelentem Ilyom meggyógyítását hozta s
szendvedéseiből, miket egy borkór okozott és az álomtól
fosztá meg.

Perrin de la Hittelos francia vice-consul

72,632. sz. bizonyítvány.

Beaumont, 1868. aug. 5.

Az ön Revalesciére-je csodákat művel a betegeknek. Küld-
jünmeg 72 szelencével.

Balette J., gyógyszerész.

Táplálóból levén mint a hus, a Revala ciére lenűtték és
gyermekeknek 50-szeres árát megtakarítja a gyógyszerben.
Bádogszelencékben 12 fontos 1.50, 1 fontos, 2.20, 2
fontos 4. 50, 5 fontos 10 frt, 12 frs, 20 frt, 24 frs, 36 fr.
Revalesciére- lepných, szelencékben 2 frt. 50 kr. 4 fr. 50 kr.
Revalesciér csokoláde por- és tábla alakban 12 csésére 1.50
24 csésére 2.50, 48 csésére 4.50, porban 120 csésére 10
frt, 288 csésére 30 frt, 576 csésére 36 frt. — Kapható: Barry
du Barry és társánál Bécs, Wallfischgasse 8. sz. Ko-
ozvárt: Binder gyógyszerésznél. Pesten Tö-
rök, Prágában: Fürst J., Brünnen; Eder F., Debrenczenben;
Mihálovics István gyógyszerésznél, Duna Földvár: Nadhara
Pálnál, Károlyváros Brill F.-nél, Kanizsán: Lovak Károlynál,
Maros-Vásárhelyt: Fogarasi Dömötörnél, Pozsonyban: Pisztori
Felixnél, Székes-Fehérvárott: Diebala Györgynél, Vágújhelyen
Conglegner Ignácnál, Varasdon: dr. Halter A.-nál, Ágrám-
ban Árgalmaskova gyógyszerárában, azonkívül a bécsi ház
postai uinalvány vagy utavélt mellett szétküldi.

*) E távirati tudósítás céljából a sajtóhatóság
számon tartja telefonát a Szerk.

Mai számunkhoz van mellékelve Stein J. ajándékoknak alkalmas könyvek jegyzéke.

közelebből egészen ujonan nyitott női- és férfi divat-raktárában az őszi idényre legújabb megérkeztek a következő árucikkek nagy választékban u. m.

Ruha-szövetek:

Jó mosó pergálinok (sing ár) 16, 20 krtól 25 krig.
Angol pergálin- és cretonok 25, 28 krtól 35 krig.
Székesfehérvári kék pergálin, (divatos) 30 krtól 35 krig.
1/2 szőr- szövetek 10, 20 krtól 25 krig.
Egészen szőr-szőve ek és ripszek 30 krtól 40—50 krig.
Finomabb sima szőr-ripszek, csíkos és traveurok 40, 65 krtól 70 krig.
Sima, stráfos, pugetos, Niagara selymes szövetek 80 krtól 1 frt 25 krig.
Legújabb és legdivatosabb sima Nilus-szövetek 1 frt 25 krtól 1 frt 50 krig.
Selyemmel himzett legújabb rococo szőr-piquetek 1 frt 65 krtól, 2 frt 20 krig.
Sima csíkos- és pugetos flanel-köntösök minden színben 1 ft 20., 1 frt 30 krtól, 1 frt 80 krig.
Posztó-köntösök (Dementuchok) minden színben 1 frt 30., 1 frt 80 krtól, 2 frt.

Selyem-szövetek nagy választékban:

Fekete glasse- és noblesse 1 frt 30 krtól, 2 frt, 2 frt 50, 3 frtig
Színes mosó foulard, stráfos és sima glaszék 1 frt 25, 1 frt 60, 1 frt 80 krtól, 2 frtig.
Fekete (Feillek) rips selyem-kelmék 2 frt, 2 frt 50, 3 frt 50, egys 4 frtig.
Színes (Feillek) rips selyem-kelmék 2 frt 60 krtól, 3 frtig.
Ezeket kívül bécsi házi-, creas- és rumburgitista lenn vásznak, asztal-
talmuk, kanavászok, schifonok, zsebkendők, kész paplany és madrá-
czok, kesztyűk, lábbelik, férfi-ingek, női divatos felső-öltönyök és több
itt elő nem sorolt cikkek. (373) (4—6)

A n. érd. t. cz. közönség becses pártfogását és látogatását kérve,

Kiházasítási bevásárlásoknál kedvezmény!!!

teljes tisztelettel:

ORELLI HUGO.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítetnek, kívánatra minták is küldetnek.

RAKTÁR van a főtérén, a nagy várdával szemben, Tauffer Károly-ház.

(432) Sz. 3367. 1872.

Árlejtési hirdetmény.

Tordamegye bizottmányának határozata folytán az al-jára—szent-lászlói útvonalon lévő kisbányai szikla repesztés munkálatainak kiadása végett Al-Járában a szolgabírói irodában a folyó év december 12-én d. e. 10 óra-
kor nyilvános árlejtés fog tartatni.—
Kikiáltási ár 2100 frt. (kétezer egyszáz frt.). Vállalkozók kötelesek 10% bántépénzt letenni. A kiadás feltételei, valamint a mérnöki terv a hivatalos órákban az alispáni hivatalnál megtekinthetők.

Tordán, 1872. november 18-án.

MIKSA ELEK, s. k. alispán.

(433) (1—3)

Felhívás.

Felhívom azon hitelezőket, kiknek néhai Kagerbauer Antal hagyatéka ellen igényök van, forduljanak hozzám annak kiegyenlítése végett, azon tisztelt kartársaimat pedig, kik a nevezett hagyaték részére az ellen támasztott perekben ügygondnokul nevezettek ki, felkérem, sziveskedjenek a rájuk bízott ügyeket további védelmezés végett nekem átadni.

Kolozsvár, 1872. nov. 22-én

Ügyvéd Molnár Sándor,
mint n. Kagerbauer Antal végrendeleti örökseinek meghatalmazottja.

(419) (10—10)

Hirdetmény.

Néhai Zudor Zsigmond örökseinek örömszékesi birtoka, belső telek és urilakkal, erdővel, szőlővel és regáléval együtt, kedvező feltételek mellett örök áron eladó; esetleg hosszabb időre bérbe kiadó.

Bővebb értesítést nyerhetni Csáthy Géza ügyvéd irodájában Kolozsvárt, szentgyházutcza 470. sz. alatt.

(403) Mell, tüdő- és altesti bántalmak ellen, orvosoktól rendelve s a legjobb sikerrel alkalmazva.

HOFF JÁNOS udvari szállító központi raktára,

Bécs, Kaerntnering 11.

(Novembertől fogva, Kolowratring 3.)

Zala-Lövő, augusztus 16. 1872. Dr. Kabarhel, cs. kir. ezredorvos, felette dícséri önkéntes maláta-csokoládé porát különösen a gyermekeknek előforduló hasmenések ellen. Használata meg akarván kísérteni annak hasznát, küldöm számomra, postai utánvét mellett egy font maláta-csokoládé port, a következő cím alatt:

Franzensfeste, március 25. 1872. Készítvényének ismert hírében bízva kérem küldjön nevemre egy idült tüdőhuruban szenvedő leányka számára, ki erejében felette megfoghatott, 6 üveg egészségi maláta-sör kivonatot, postai utánvétellel.

Dr. Lechner Max, katonai-örv. főorvos.

Sereth, April 18. 1872. Utóbbi szíves küldeményét orvosi rendelvény szerint használtam s valóban az egészségi maláta-csokoládé igen ízletes, tápláló és jóteknő; a maláta mell-bonbonokat szívesen alig kezdetem használni s hatásukat már is meglepő módon érzem, minthogy attól a nyálka, minden köhögés nélkül feloldódik. Nem is mulasztom el ezért önnök köszönetemet nyilvánítani, arra kérvén ezuttal, küldene nekem 5 csomag maláta mell-bonbon, utánvétellel.

Wakanowski Miklós, adóhivatali gyakornok.

Valódi HOFF-féle Maláta-készítmények egyedüli áruháza Kolozsvárt Karvály Gyula, Fehérvárt Csiki Kristóf, Segesvárt Teutsch J. B. Dézsen Krémer Sámuel, Gyergyó-Szent-Miklóson Lázár Antal özvegye és fiainál.

(234) (25—50) Ismételtlen leszállított árak,

havonként 5—10 forintos részlet- vagy készpénz fizetés,

szilárd jótállás és ingyen tanítás mellett

AJÁNLJA

Boér Sándorné nagy varrógép-raktára

Kolozsvárt, bel monostorutca 190 sz. a.

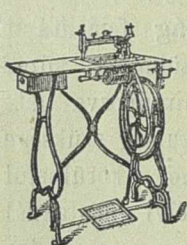
Wheeler & Wilson.

Singer.

Grover & Baker.

és Howe Elias-féle.

valamint minden létező és kitűnőnek elismert más szerkezetű

varró-gépeit.

Ezen raktárban úgy családi használatra, mint üzleti célra, teljesen: szabó, festő, kárpitos, kalapos, keztűs, nyerges, szíjgyártó, szóval minden varrást folytató tüzlethez — a szükségletek tekintetbe vételével — különösen készített varró-gépek nagy választékban találhatók.

Ezeket kívül többféle

kötő-gépek,

minden fajta kézi varró-gépek.

Most érkeztek új keztyű varró-gépek.

(434) (1—*)

BÜKK-FA

Karvály Gyulánál Kolozsvárt

Egy hosszú öl 22 forint o. é.

Nagyobb megrendelésnél olcsóbb.

Megtekinthető Karvály József ur udvarán főtér.

Karvály Gyula fűszer és csemege üzletében:

CUBA-RUM

JAMAICAI-RUM

Thea finom

Thea legfinomabb

Arrac

Cognac

Szilviorum

Gyomor-liqueur

Francia mustár

Magyar mustár

Szardina

Viza-ikra hamburgi

Asztrachan-ikra

Török puliszka valódi

Souhardt-féle csokoládé

Pozsonyi zwieback

Thea-kenyér

Görzi gyümölcs

KUPA

1 kupa

1 font

1 doboz

1 üveg

1 üveg

1 üveg

1 üveg

1 üveg

1 üveg

1 doboz

1 font

1 font

1 font

1 font

1 font

1 font

1 font

frt

kr.

1 40

2 40

3 60

1 20

1 —

2 60

1 20

— 70

— 40

— 35

— 45

2 40

4 —

1 60

1 —

— 90

1 40

1 20

Ementhali, Groi, Romadour, Parmasan, Eidami sajtok. (352) (32—*)

Bel- és külföldi befőttek, szintugy finom liquerek és borok.

CABINET de LECTURE.

KÖLCSONKÖNYVTÁR.

Ujan rendezett

„Kölcsonkönyvtár.”

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tisztelettel jelente ni, hogy eddig is számos előfizetési megfizetésnek örvendő kölcsönkönyvtár, az irodalom legújabb termékeivel gazdagítva — ujonan és oly módon rendeztem be, hogy az a tisztelt ezim olvasó közönség minden részbeni kíváncsalmainak tökéletesen megfeleljen.

Sietem e célból egyszersmind a hiányzó munkákat is beszerezni. Bátor vagyok továbbá jelenteni, hogy kölcsönkönyvtáromban létező miadharom ajku (magyar, német és francia) könyvekről új és tökéletes sorjegyzéket (Katalogust) állítottam össze, mely kölcsönkönyvtáromban megtekinthető.

Felkérem tehát eddigi t. cz. előfizetőimet, régi sorjegyzékeiket annál inkább megemléstenni, miután az újnak összeállításánál — több új munkák beszerzése alkalmából — a könyvek eddigi sorszáma változást szenvedett.

Az ezután megjelenő új munkák sorszáma nálam időnként megtekinthető.

Előfizetési árak:

Mennyiség	1 hónapra	1/2 évre	1 évre	Biztosíték.
1 kötetért	60	—	2 frt.	2 frt.
2 kötetért	1 —	5 frt.	7 frt.	2 frt.
5 kötetért	1 —	50 frt.	7 frt.	5 frt.
10 kötetért	2 —	10 frt.	16 frt.	10 frt.

A könyvek vasárnap- és ünnepnapok kivételével, naponta 8 óráig és 3—7 óráig változtathatók. — A könyvtárban részletek mindennap oszthatók.

A nagyérdemű közönség eddig is hálással tapasztalt kegyes pártfogását továbbra is esd

STEIN JÁNOS.

(Márcinkévtáros Márcell.)

Neu arrangirt

„LEHIBIBLIOTHEK.”

Ich habe die Ehre, dem P. T. Publikum achtungsvoll bekannt zu geben, dass ich meine — auch bis nun durch zahlreiche Pränumerationen gewürdigte Leihbibliothek mit den neuesten Erzeugnissen der Literatur bereichert — neu — und derart eingerichtet habe, dass dieselbe den Anforderungen des P. T. Publikums in jeder Richtung vollkommen entspricht.

Zu diesem Zwecke habe ich mich beist, die in Verlust gerathenen, somit fehlenden Werke nachzuschaffen.

Ferner bin ich so frei zur allgemeinen Kenntniss zu bringen, dass ich über die in meiner Leihbibliothek vorhandenen Bücher, in allen drei Sprachen (ungarisch, deutsch und französisch) neue und vollständige Cataloge zusammengestellt habe, welche in meiner Leihbibliothek zu haben sind.

Ich bitte daher meine gegenwärtigen geehrten Abonnenten, die alten Cataloge umsonst außer Gebrauch zu setzen, nachdem bei Zusammenstellung des neuen, aus Anlass der Einreichung mehrerer neuer Werke, die Nummern der Bücher einer Aenderung unterworfen werden mussten.

Das Verzeichniss der zukünftig erscheinenden neuen Werke, ist bei mir zeitweilig einzusehen.

Pränumerations Preise:

Zahl der Bände	1 Monat	1/2 Jahr	1 Jahre	Einlage
für 1 Band	—	60	3 frt.	5 frt.
2 Bände	1 —	5 frt.	7 frt.	2 frt.
5 Bände	1 —	50 frt.	7 frt.	10 frt.
10 Bände	2 —	10 frt.	16 frt.	10 frt.

Die Bücher können Sonn- und Feiertage ausgenommen, täglich von 8—1 und 3—7 Uhr gerechelt werden, auch kann das Abonnement jeden Tag beginnen.

Um weitere geneigte Theilnahme des P. T. Publikums bittet achtungsvoll

JOHANN STEIN.

(Márcell Márcinkévtáros.)

Kolozsvárt gr. Teleki Domokos-ház udvarában.